

Postanowienie z dnia 7 kwietnia 2004 r.

III KRS 2/04

Odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa powinno zawierać wskazanie jego podstaw, rozumianych tak jak podstawy kasacyjne (art. 393³ § 1 pkt 2 w związku z art. 393¹ k.p.c. oraz w związku z art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, Dz.U. Nr 100, poz. 1082 ze zm.).

Przewodniczący SSN Andrzej Wasilewski, Sędziowie SN: Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Jerzy Kwaśniewski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 kwietnia 2004 r. sprawy z odwołania Godzimierza G. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 16 października 2003 r. [...] umarzającej postępowanie z wniosku zainteresowanego o stwierdzenie nieważności uchwał Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 11 października 2000 r. [...] i z dnia 12 grudnia 2000 r. [...] w przedmiocie stwierdzenia okoliczności powodujących utratę uprawnień wynikających z sędziowskiego stanu spoczynku.

o d r z u c i ł odwołanie.

U z a s a d n i e

Uchwałą z 11 października 2000 r. [...] utrzymaną w mocy uchwałą z 12 grudnia 2000 r. [...], Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła w stosunku do sędziego w stanie spoczynku Godzimierza G. okoliczności wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 1998 r. Nr 98, poz. 607), powodujące utratę prawa do stanu spoczynku i uposażenia w stanie spoczynku.

Pismem z 8 maja 2003 r. Godzimierz G. wystąpił o stwierdzenie nieważności obydwu powyższych uchwał na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania administracyjnego. Zarzucił obydwu uchwałom rażące naruszenie art. 7 ust. 1 pkt 4 wskazanej ustawy, poprzez bezzasadne przyjęcie, że kierowany przez niego na

przełomie lat 1955-1956 wydział był wyspecjalizowaną komórką organizacyjną stosującą represje za działalność niepodległościową. Powołał się przy tym na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 10 września 2001 r., II SA 2151/00, wydany w sprawie o identycznym stanie faktycznym i prawnym.

Uchwałą [...] z 16 października 2003 r. Krajowa Rada Sądownictwa, po rozpoznaniu wniosku Godzimierza G. o stwierdzenie nieważności uchwał z 11 października 2000 r. [...] i z 12 grudnia 2000 r. [...], w przedmiocie stwierdzenia okoliczności powodujących utratę uprawnień wynikających z sędziowskiego stanu spoczynku, na podstawie § 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 152, poz. 1725), w związku z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 100, poz. 1082), umorzyła postępowanie.

W uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, iż brak jest podstawy prawnej do merytorycznego rozpatrzenia wniosku. Stosownie bowiem do art. 12 ust. 5 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w postępowaniu przed Radą nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. Postępowanie przed Radą jest obecnie kompleksowo uregulowane w ustawie i wydanym z jej upoważnienia rozporządzeniu wykonawczym. Ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa nie zawiera przepisu wyłączającego jej stosowanie do stanów faktycznych sprzed jej wejścia w życie (co nastąpiło 1 października 2001 r.), wobec czego ma ona zastosowanie w niniejszej sprawie. Ponadto, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego powołany we wniosku o stwierdzenie nieważności uchwał Krajowej Rady Sądownictwa został w trybie rewizji nadzwyczajnej uchylony, a skarga od uchwały Rady oddalona. W wyroku z 22 listopada 2002 r., III RN 59/02, Sąd Najwyższy stwierdził, że wydziały IV przy sądach wojewódzkich były wyspecjalizowanymi komórkami organizacyjnymi stosującymi represje między innymi za działalność polityczną i niepodległościową.

Od powyższej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa odwołał się Godzimierz G., wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa w celu przesłania jej właściwemu organowi administracyjnemu wyższego stopnia do załatwienia bądź o przekazanie bezpośrednio sprawy temu organowi.

Odwołujący podniósł, iż kierując się założeniem, że przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, pod rządą których były wydane uchwały Krajowej

Rady Sądownictwa o pozbawieniu go prawa do stanu spoczynku i uposażenia, mają nadal zastosowanie, mimo wejścia w życie nowej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, świadomie skierował wniosek o stwierdzenie nieważności do KRS, by wywołać efekt informacyjny. Sądził bowiem i liczył na to, że KRS uzna swoją niewłaściwość i przekaże wniosek do rozpoznania organowi administracyjnemu wyższego stopnia jako właściwemu, w myśl artykułu 157 § 1 k.p.a. Odwołujący twierdzi, że postąpił tak, bo nie był w stanie ustalić, jaki urząd lub instytucja jest organem wyższego stopnia nad Krajową Radą Sądownictwa (art. 17 § 3 k.p.a.).

W ocenie odwołującego, KRS nie była właściwa do wydania orzeczenia merytorycznego, co wynika, według niego, z powołanego przepisu art. 157 § 1 k.p.a. Miała jednak, zdaniem odwołującego, obowiązek wskazać mu organ wyższego stopnia, przed którym mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. W jego ocenie, umorzenie postępowania w istocie rzeczy zamyka mu drogę do dalszych starań o uchylenie niesłusznych uchwał wydanych przez KRS, dotyczących pozbawienia go prawa do stanu spoczynku i materialnie godziwych warunków. Informacja, że Sąd Najwyższy uchylił wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, który odwołujący przytoczył w swoim wniosku, nie ma istotnego znaczenia. Nie wnikając w zagadnienie, czy przed Krajową Radą Sądownictwa można stosować przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego do spraw rozpoznanych przed wejściem w życie obecnej ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Rada ta powinna wskazać organ wyższego stopnia, przed którym odwołujący mógłby dochodzić swoich praw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 100, poz. 1082, powoływanej dalej jako: ustawa o Krajowej Radzie Sądownictwa), sędzia albo osoba, której praw lub obowiązków dotyczy uchwała wydana w indywidualnej sprawie, może odwołać się od takiej uchwały do Sądu Najwyższego, z powodu sprzeczności uchwały z prawem, za wyjątkiem spraw określonych w art. 2 ust. 1 pkt 2, 3 i 6. Rozpoznawana sprawa należy do spraw, w których przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego, ponieważ dotyczy - przynajmniej pośrednio - stwierdzenia okoliczności powodujących utratę uprawnień wynikających z sędziowskiego stanu spoczynku (utratę prawa do stanu spoczynku i uposażenia w stanie spoczynku). Stosownie do art. 13 ust. 6 ustawy, w zakresie w niej nieuregulo-

wanym do postępowania przed Sądem Najwyższym stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o kasacji.

Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o kasacji określają wymagania, jakie stawia się temu szczególnemu środkowi prawnemu. Jest to, co prawda, jeden ze środków odwoławczych, ale ukierunkowany, jak żaden inny, na badanie zgodności (sprzeczności) z prawem zaskarżonego orzeczenia. Dlatego przepisy Kodeksu stawiają wnoszącemu kasację surowe wymagania dotyczące spełnienia określonych warunków formalnych, stanowiących elementy konstrukcyjne kasacji. Nie ma przesłanek, które uzasadniałyby odstąpienie od tych wymagań w przypadku kierowanych do Sądu Najwyższego odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa. Oznacza to, że do odwołania stosuje się przepis art. 393³ k.p.c., określający wymagania stawiane temu środkowi prawnemu. Zgodnie z § 1 pkt 2 tego przepisu, kasacja (a także odwołanie) powinna zawierać przytoczenie podstaw kasacyjnych (podstaw odwołania) i ich uzasadnienie. Zgodnie zaś z art. 393¹ k.p.c., kasację można oprzeć na następujących podstawach: 1) naruszeniu prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, 2) naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Odwołanie wniesione w rozpoznawanej sprawie nie spełnia wymagania przewidzianego w art. 393³ § 1 pkt 2 k.p.c., dotyczącego przytoczenia podstaw kasacyjnych. Przez przytoczenie podstaw kasacyjnych w tym przypadku należy rozumieć sformułowanie pod adresem zaskarżonego orzeczenia (uchwały KRS) zarzutów naruszenia konkretnie wskazanych przepisów prawa materialnego lub procesowego, inaczej mówiąc - zawarcie w odwołaniu twierdzenia odwołującego się, że zaskarżone orzeczenie (uchwała KRS) narusza konkretny przepis prawa materialnego lub że organ rozpoznający sprawę (KRS) naruszył konkretnie wskazane, istotne przepisy postępowania, co miało wpływ na wynik sprawy.

W odwołaniu odwołujący nie powołał się na naruszenie przez Krajową Radę Sądownictwa - w zaskarżonej uchwale z 16 października 2003 r. o umorzeniu postępowania - jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego. Nie wskazał również na naruszenie istotnych przepisów postępowania. W uzasadnieniu odwołania zostały, co prawda, przytoczone dwa przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 157 § 1 i art. 17 § 3), żaden z nich jednak w kontekście postawienia Krajowej Radzie Sądownictwa zarzutu ich naruszenia. Odwołujący argumentował jedynie, że świadomie skierował wniosek o stwierdzenie nieważności do Krajowej Rady Sądownictwa,

aby wywołać „efekt informacyjny”, sądził bowiem i liczył na to, że KRS uzna swoją niewłaściwość i przekaże wniosek do rozpoznania „organowi administracyjnemu wyższego stopnia jako właściwemu, w myśl art. 157 § 1 k.p.a.”. Uczynił tak, bo nie był w stanie ustalić, „jaki urząd lub instytucja jest organem wyższego stopnia nad Krajową Radą Sądownictwa (art. 17 § 3 k.p.a.)”. Z przytoczonych fragmentów uzasadnienia odwołania wcale nie wynika, że zostało ono oparte na zarzutach naruszenia wskazanych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego jako na podstawach w rozumieniu art. art. 393³ § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 393¹ k.p.c. i art. 13 ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

Odwołujący się zarzucił w odwołaniu jedynie „zbędność umorzenia postępowania”, ale umorzenie postępowania nastąpiło nie na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (tych się bowiem do postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa nie stosuje, co jednoznacznie wynika z treści art. 12 ust. 5 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, niezależnie od tego, że żaden ze wskazanych w uzasadnieniu odwołania przepisów postępowania administracyjnego nie dotyczy umorzenia postępowania), lecz na podstawie § 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 152, poz. 1725), co jednoznacznie wynikało z treści zaskarżonej uchwały. Naruszenia przepisów tego rozporządzenia, albo przepisów ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, odwołujący jednak nie zarzuca.

Kasacja, która nie zawiera wskazania podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, podlega odrzuceniu bez wzywania skarżącego do jej uzupełnienia (art. 393⁵ k.p.c.). Podobnie należało uczynić z wniesionym odwołaniem.

Na marginesie jedynie należy zaznaczyć, że Krajowa Rada Sądownictwa nie jest organem administracyjnym, lecz konstytucyjnym organem stojącym na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów (art. 186 ust.1 Konstytucji), ulokowanym ustrojowo w ramach władzy sądowniczej (rozdział VIII Konstytucji), nie ma nad sobą żadnego „organu administracyjnego wyższego stopnia” ani „urzędu lub instytucji” będących dla niej organem wyższego stopnia.

Do postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie z odwołania sędziego od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, z powodu sprzeczności uchwały z prawem, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o kasacji (art. 13 ust. 2 i ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa). W związku z tym istotne znaczenie ma

wskazanie w odwołaniu przepisów prawa, z którymi zaskarżona uchwała - według odwołującego się - pozostaje w sprzeczności. Tego rozpoznawane odwołanie w żaden sposób nie czyni, co uniemożliwia jakąkolwiek kontrolę zaskarżonej uchwały przez Sąd Najwyższy.

Z przytoczonych motywów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 13 ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa w związku z art. 393³ § 1 pkt 2 oraz art. 393⁵ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====